

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/16/2022
Identifikačné číslo spisu: 5115209260
Dátum vydania rozhodnutia: 14.06.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:5115209260.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu: Y. F., X. X. E. XXXX, bytom XXX XX J. XXX, zastúpeného JUDr. Petrom Vévurkom advokátom so sídlom Mieru 312/13, 029 01 Námestovo, proti žalovanému: K. L., X. XX. G. XXXX, bytom L. XXXX/XX, XXX XX G. F., zastúpenému JUDr. Jozefom Polákom, advokátom so sídlom Aleja Slobody 1890/50, 026 01 Dolný Kubín, o určenie popretej pohľadávky, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 5Cbi/15/2015 o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 22. septembra 2021 č. k. 13CoKR/3/2021-540, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného z a m i e t a.
- II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 2. októbra 2020 č. k. 5Cbi/15/2015-433 určil, že žalobca je v konkurze vyhlásenom Okresným súdom Žilina na majetok úpadcu: E. Y. - AVANT PLUS, s miestom podnikania P. XX/XX, XXX XX V., IČO: 33 789 169, vedenom pod sp. zn. 4K/21/2014, veriteľom pohľadávky prihlásenej prihláškou zo dňa 12. januára 2015, zapísanej v zozname pohľadávok pod číslom pohľadávky XX, vo výške 13 049,69 eura, ktorej právnym dôvodom je Zmluva o splátkovom úvere č. 0322831683 to dňa 15. júna 2005, v znení jej dodatku zo dňa 7. februára 2011, s poradím „iná pohľadávka“, a že táto pohľadávka je zabezpečená záložným právom zriadeným na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátnej zmluvy zo dňa 15. júna 2005, ktoré vzniklo vkladom do katastra nehnuteľností vedenom Správou katastra Tvrdošín pod č. V XXX/XXXX, vklad povolený dňa XX. júla XXXX Správou katastra Tvrdošín, v prvom poradí, predmetom ktorého sú nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Trstená, obec Trstená, okres Tvrdošín, zapísané na liste vlastníctva č. XXX, a to:

a/ pozemky registra „C“
parcelné číslo XX/X, zastavené plochy a nádvoria o výmere XXX m²,

parcelné číslo XX/X, zastavané plochy a nádvoría o výmere XX m²,
parcelné číslo XX/X, zastavané plochy a nádvoría o výmere XX m²,
parcelné číslo XX/X, zastavané plochy a nádvoría o výmere XX m²,
parcelné číslo XX/X, zastavané plochy a nádvoría o výmere XXX m²,
parcelné číslo XX/X, zastavané plochy a nádvoría o výmere XX m²,
parcelné číslo XX/X, zastavané plochy a nádvoría o výmere XXX m²,

b/ stavba

súpisné číslo 34, postavená na parcele č. 45/4 - rodinný dom.

Samostatným výrokom okresný súd rozhodol, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobou zo dňa 20. marca 2015 sa žalobca, ktorým do rozhodnutia okresného súdu o pripustení zmeny strany sporu bola Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00 151 653, domáhal aby súd určil, že je veriteľom pohľadávky vo výške 13 049,69 eura, prihlásenej prihlášku zo dňa 12. januára 2015 pod poradovým číslom X, do konkurzu vyhláseného na majetok úpadcu E. Y. - AVANT PLUS, s miestom podnikania P. XX/XX, XXX XX V., IČO: 33 789 169 (ďalej aj len ako „úpadca“), vedenom Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 4K/21/2014 a že táto pohľadávka je čo do poradia, výšky, právneho dôvodu, zabezpečenia zabezpečovacím právom a čo do poradia zabezpečovacieho práva nesporná a zistená.

3. Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku v odseku 3 poukázal na rozsah popretia pohľadávky žalobcu žalovaným, keď pohľadávka bola popretá, čo do poradia, čo do výšky, čo do právneho dôvodu, čo do poradia zabezpečovacieho práva a čo do zabezpečenia zabezpečovacím právom. Ďalej okresný súd poukázal na jednotlivé podania žalobcu, žalovaného a uviedol, že uznesením zo dňa 6. augusta 2019 č. k. 5Cbi/15/2015-203, pripustil zmenu strany sporu tak, že namiesto pôvodného žalobcu Slovenskej sporiteľne, a.s. vstúpil do konania ako žalobca Y. F..

4. Okresný súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, podaniami sporových strán, vyjadreniami, oboznámením časti pripojeného konkurzného spisu, výsluchom svedkov a zistil, že konkurz na majetok úpadcu - E. Y. - AVANT PLUS, s miestom podnikania P. XX/XX, XXX XX V., IČO: 33 789 169, bol vyhlásený dňa 9. decembra 2014 a prihláška pohľadávky bola zapísaná do zoznamu pohľadávok pod por. č. XX. Podľa prihlášky pohľadávky (č.l. 22 spisu) si veriteľ Slovenská sporiteľňa, a.s. do konkurzu prihlásil pohľadávku v celkovej výške 13 049,69 eura, pozostávajúcu z istiny vo výške 13 009,87 eura a úrokov vo výške 39,82 eura. Ako právny dôvod vzniku pohľadávky uviedol Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, uzavretú medzi ním ako veriteľom a úpadcom ako dlžníkom dňa 15. júna 2005, v znení Dodatku zo dňa 7. februára 2011. Veriteľ si pohľadávku prihlásil v rámci poradia ako „iná pohľadávka“. Veriteľ si prihlásil aj zabezpečovacie právo, a to záložné právo prvé v poradí, ktorého právnym dôvodom vzniku je zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátna zmluva zo dňa 15. júna 2005. Záložné právo vzniklo vkladom do katastra nehnuteľností vedenom správou katastra Tvrdošín pod č. V XXX/XXXX, vklad povolený dňa 25. júla 2005. Predmetom zabezpečovacieho práva sú nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k. ú. Trstená, zapísané na liste vlastníctva č. XXX.

5. Okresný súd poukázal na ust. § 32 ods. 9, § 32 ods. 15, § 32 ods. 5, § 27 ods. 1 písm. g), § 44 ods. 3, § 44 ods. 4, § 67 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., ust. § 261 ods. 6 písm. d), § 261 ods. 7, ô 497, § 303, § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka, § 511 ods. 1, § 34, § 35 ods. 1, § 43b ods. 1 písm. c) Občianskeho zákonníka, ako aj ust. § 266 ods. 1, 3 Obchodného zákonníka, § 53 ods. 4 písm. a), k), r), § 3 ods. 1, § 39, § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, použitím rozhodných ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, ust. § 470 ods. 2 C.s.p., § 42 ods. 1, § 57 ods. 3 O.s.p. a na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobcu je opodstatnená.

6. Pri rozhodovaní o žalobe o určenie popretej pohľadávky okresný súd uviedol, že bol viazaný popieracím prejavom, v tomto prípade veriteľa a v incidenčnom konaní skúmal len to, či popierací prejav obстоjí alebo nie, teda, či dôvody v ňom obsiahnuté zodpovedajú skutočnosti a vylučujú prihlásenú pohľadávku z uspokojenia v konkurze.

7. Skôr, ako súd prvej inštancie pristúpil k preskúmaniu jednotlivých dôvodov popretia prihlásenej pohľadávky riešil ako predbežnú otázku, či v dôsledku deklarovanej úhrady ručiteľom došlo k zániku prihlásenej pohľadávky splnením a teda, či ešte pôvodnému žalobcovi Slovenskej sporiteľni, a.s. zaniklo postavenie účastníka konkurzného konania, čo by bez ďalšieho bolo dôvodom na zamietnutie tejto žaloby. Okresný súd uviedol, že právny názor žalovaného, že ručenie vznikne na základe jednostranného vyhlásenia ručiteľa aj napriek nesúhlasu veriteľa odmietol. Okresný súd poukázal na zásadu súkromného práva, ktorá predstavuje zásadu rovného postavenia subjektov tohto súkromného práva. V príkrom rozpore s touto zásadou by potom bola možnosť jednostranne založiť právne povinnosti veriteľa voči ručiteľovi. Z titulu ručenia veriteľovi voči ručiteľovi vznikajú nielen práva, ale aj povinnosti. Takouto je povinnosť oznámiť ručiteľovi bez zbytočného odkladu na požiadanie výšku jeho zabezpečenej pohľadávky (§ 305 Obchodného zákonníka) alebo povinnosť poskytnúť mu všetky doklady a pomôcky, ktoré veriteľ má, a ktoré sú potrebné na uplatnenie nároku voči dlžníkovi (§ 308 Obchodného zákonníka). Pokiaľ by veriteľ tieto povinnosti nesplnil, mohol by byť zodpovedný za prípadnú škodu s tým spojenú (§ 373 a nasl. Obchodného zákonníka). Ručenie, ktoré by vzniklo na základe jednostranného vyhlásenia ručiteľa, ktoré by veriteľ nemal možnosť nijako odmietnuť, by preto porušilo rovnosť účastníkov v právnom vzťahu. Ručenie teda nemôže byť veriteľovi vnútené. Pri koncipovaní vzniku ručenia treba vychádzať aspoň z prezumovanej akceptácie veriteľa, ako aj z práva veriteľa odmietnuť vznik ručenia. Neakceptované ručenie nemôže byť voči veriteľovi účinné. Podľa okresného súdu tento prezentovaný právny názor podporuje aj odborná literatúra (OLGA OVEČKOVÁ a kolektív. Obchodný zákonník. Veľký Komentár. Bratislava : Wolters Kluwer s.r.o., 2017 s. 214).

8. Okresný súd mal z Oznámenia Slovenskej sporiteľne, a.s. zo dňa 13. marca 2015 preukázané, že bola vyjadrená vôľa o odmietnutí vyhlásenia o ručení. Adresátom prejavu vôle bol ručiteľ. V dôsledku neho si ručiteľ neskôr zložené peňažné prostriedky aj prevzal späť. Určitosť prejavu vôle Slovenskej sporiteľne, a.s. podporuje aj ďalšie jej správanie a to, keď dňa 16. marca 2015 pohľadávku postúpila na tretiu osobu a tiež podala žalobu o určenie popretej pohľadávky na súde (§ 266 ods. 3 Obchodného zákonníka).

9. Podľa okresného súdu za akceptáciu ručenia nemožno považovať ani oznámenie banky z roku 2018. Vyhlásenie ručiteľa za analogickej aplikácie ust. § 43b ods. 1 písm. c) Občianskeho zákonníka dôjdením prejavu o jeho odmietnutí ručiteľovi zaniklo, neskôr ho teda nebolo možné opätovne akceptovať. Uvedené oznámenie nie je právnym úkonom, pretože s ním nie je spojený vznik, zmena ani zánik žiadnych práv a povinností. V oznámení boli uvedené údaje, ktoré nezodpovedali skutočnému právnemu stavu, jeho obsahová nesprávnosť však na existujúcom stave nemohla nič zmeniť. Oznámenie vychádzalo z interného evidenčného systému banky, ktorý nereflektoval na stav po odmietnutí ručenia, keďže sa v ňom neuvádza napríklad ani to, že zložené finančné prostriedky boli v konečnom dôsledku ručiteľovi vrátené. Okresný súd dospel k záveru, že poskytnuté ručenie bolo veriteľom účinne odmietnuté, a preto popretá pohľadávka žalobcu nezanikla splnením.

10. Okresný súd uviedol, že sa nestotožnil s právnou argumentáciou žalobcu, ktorý uvádzal, že uspokojenie pohľadávky ručiteľom bolo v rozpore s ust. § 44 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z., pretože podľa tohto ustanovenia pohľadávky podliehajúce konkurzu sú ich dlžníci povinní plniť správcovi. Uvedené ustanovenie sa týka pohľadávok podliehajúcich konkurzu, teda pohľadávok, ktoré má úpadca voči tretím osobám. V tomto prípade išlo o pohľadávku voči úpadcovi. Rovnako sa okresný súd nestotožnil s názorom žalobcu, že veriteľa nebolo možné uspokojiť individuálne mimo konkurzu. Podľa ust. § 44 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. nie je možné uspokojiť pohľadávku mimo konkurzu iba z majetku, ktorý podlieha konkurzu. Tomuto ustanoveniu teda neodporuje, ak by prihlásená pohľadávka bola uspokojená v dôsledku plnenia ručiteľa, teda z jeho majetku, keďže by v takom prípade nebola uspokojená z majetku podliehajúceho konkurzu (§ 67 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z.). Rovnako podľa

okresného súdu bez právneho významu bola argumentácia ustanovením čl. III. bodu 9. zmluvy o úvere, týkajúcej sa predčasného splatenia pohľadávky z úveru, pretože pohľadávka z úveru sa stala splatnou najneskôr vyhlásením konkurzu v zmysle ust. § 46 zákona č. 7/2005 Z. z.

11. V časti popretia pohľadávky čo do poradia okresný súd uviedol, že žalobca si prihlásil pohľadávku s poradím iná pohľadávka. Žalovaný v popieracom prejave v rozpore s § 32 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. neuviedol, aké poradie pohľadávky uznáva. Z tohto dôvodu podľa okresného súdu popretie pohľadávky bolo čo do jej poradia neúčinné. Ak popierajúci subjekt neoznačí poradie, ktoré uznáva, nemá súd v incidenčnom konaní ohľadom poradia čo preskúmať.

12. Došlo aj k popretiu pohľadávky čo do výšky, a to popretie právneho dôvodu pohľadávky, ako aj, že vo výzve zo dňa 27. decembra 2014 veriteľ úpadcovi oznámil, že eviduje nedoplatok vo výške 11 492,64 eura, čo je suma nižšia ako prihlásená suma pohľadávky. Žalobca nižšiu sumu v upomienke zdôvodnil tým, že z inkasného účtu boli zúčtované finančné prostriedky vo výške 1 511,33 eura, ktoré nepatrili dlžníkovi, preto ich bol povinný vrátiť majiteľovi inkasného účtu E. Y., H. Z výpisu z úverového účtu (č.l. 50 spisu) vyplývalo, že dňa 9. decembra 2014 bola uhradená splátka istiny vo výške 1 511,33 eura. Táto bola dňa 9. decembra 2014 stornovaná. Vrátenie splátky preukázal aj detail obratu na účte z č.l. 235 spisu. Z dotknutého výpisu z úverového účtu vyplýva aj úhrada istiny vo výške 45,72 eura vykonaná dňa 17. decembra 2014 E. Y. K úhrade sumy došlo po vyhlásení konkurzu a keďže v prípade peňažných prostriedkov úpadcu ide podľa ust. § 67 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o majetok podliehajúci konkurzu, nemohla pohľadávka v tejto časti v zmysle ust. § 44 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. zaniknúť splnením. Pokiaľ žalobca v upomienke zo dňa 27. decembra 2014 (č.l. 238 spisu) vyzval úpadcu na úhradu nižšej sumy, nešlo o správnu výšku zostatku jeho záväzku. Z uvedeného výpisu z úverového účtu zároveň vyplývalo, že ku dňu vyhlásenia konkurzu bol konečný zostatok úrokov a poplatkov 39,82 eura. Zo žalobcom predložených listinných dôkazných prostriedkov mal okresný súd preukázanú výšku pohľadávky žalobcu ako bola prihlásená - 13 049,69 eura.

13. V časti popretia pohľadávky čo do právneho dôvodu bolo namietané, že úpadca reálne poskytnutými finančnými prostriedkami nedisponoval a tieto mali byť poskytnuté na účet A. D. Y. Podľa výsledkov dokazovania okresnému súdu vyplynulo, že úpadca uzatvoril zmluvu o úvere v pozícii spoludlžníka. Na existenciu jeho povinnosti splniť záväzok zo zmluvy nemá vplyv na koho účet boli peňažné prostriedky poskytnuté. Medzi úpadcom a A. D. Y. ako spoludlžníkmi vznikol titulom zmluvy o úvere vzťah pasívnej solidarity, čo znamená, že žalobca ako veriteľ bol oprávnený požadovať splnenie záväzku od ktoréhokoľvek z dlžníkov, bez ohľadu na ich vzájomný vnútorný podiel na dlhu. Naviac, okresný súd poukázal na to, že úpadca vo svojej výpovedi uviedol, že poskytnuté finančné prostriedky použil na prerábku rodinného domu. Tento popierací dôvod preto neobstál ani po právnej, ani po skutkovej stránke. V popieracom prejave bolo namietané, že zmluva o úvere je neplatná, pretože nezabezpečuje rovnosť a vyváženosť účastníkov právneho vzťahu. Tento popierací dôvod popierajúci veriteľ bližšie nešpecifikoval. Okresný súd uviedol, že predložená úverová zmluva je spotrebiteľskou zmluvou podľa ust. § 52 Občianskeho zákonníka, pričom nezistil také ustanovenia zmluvy, ktoré by porušovali rovnosť, či vyváženosť účastníkov právneho vzťahu. Bolo popreté aj to, že zmluva o úvere je neplatná, pretože obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky podľa ust. § 53 ods. 1 písm. a), k) a r) Občianskeho zákonníka. Okresný súd skonštatoval, že popierajúci veriteľ neoznačil, s ktorými ustanoveniami zmluvy o úvere sa nemal úpadca ako spotrebiteľ možnosť pred uzavretím zmluvy oboznámiť. Popierajúci veriteľ neoznačil ani ustanovenia zmluvy o úvere, ktoré od úpadcu majú požadovať, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Nakoniec popierajúci veriteľ neoznačil ani ustanovenie zmluvy o úvere, ktoré má umožňovať, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní, a ktoré podmienky ustanovené osobitným zákonom nemali byť splnené. Okresný súd uzavrel, že ani tento popierací dôvod neobstál, ako aj, že ak by sa v zmluve o úvere vyskytovali neprijateľné podmienky, neplatné by boli tieto podmienky a nie zmluva ako celok v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

14. V popretí bolo uvedené, že zmluva o úvere je neplatná, pretože porušuje ust. § 25 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Okresný súd sa v tomto prípade stotožnil s vyjadrením žalobcu, ktorý uviedol, že

zmluva o úvere nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z., keďže spotrebiteľským úverom nie je úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého lehota splatnosti je viac ako desať rokov a takisto úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti. Podľa zmluvy o úvere bol úver poskytnutý za účelom kúpy a údržby rodinného domu, bol zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti a lehota splatnosti bola 20 rokov.

15. K popretiu došlo aj z dôvodu, že zmluva o úvere je neplatná, pretože má porušovať ust. § 1 ods. 1, § 3 ods. 2 a § 4 zákona č. 258/2001 Z. z. Okresný súd uviedol, že sa stotožnil s vyjadrením žalobcu, ktorý uviedol, že zmluva o úvere nie je ani zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 258/2001 Z. z., pretože v zmysle tohto zákona sa tento zákon nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich, alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné, alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu a taktiež sa nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru nad hodnotu v Sk zodpovedajúcu 20 000 eur. Okresný súd poukázal na to, že účelom poskytnutého úveru bola kúpa a údržba rodinného domu a úver presahoval sumu 43 000 eur.

16. K popretiu z dôvodu neplatnosti zmluvy o úvere podľa tvrdenia, že porušuje § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka, okresný súd poukázal na to, že popierajúci veriteľ dôvody, ktoré ho viedli k záveru o neplatnosti zmluvy o úvere podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka nekonkretizoval. Okresný súd takýto dôvod neplatnosti zmluvy z vykonaného dokazovania nezistil. Vo všeobecnosti okresný súd uviedol, že ak popierajúci veriteľ dôvody popretia neuvedie dostatočne určito, nemožno od žalobcu spravodlivo požadovať, aby obhajoval opodstatnenosť svojej prihlásenej pohľadávky, ak nevie, v čom konkrétne vidí popierajúci veriteľ jej neoprávnenosť.

17. Ďalším dôvodom popretia bolo to, že zmluva o úvere je zmluvou neplatnou podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Bolo uvedené, že veriteľ svojvoľne zmenil postavenie úpadcu z ručiteľa na dlžníka. Podľa výsledkov vykonaného dokazovania okresný súd uviedol, že úpadca od počiatku vystupoval v úverovom vzťahu ako dlžník. Úpadca túto skutočnosť nespochybnil ani pri svojom výsluchu, kedy uviedol, že zmluvu uzatvoril ako spoludlžník.

18. Obsahom popieracieho prejavu bolo, že zmluva je neplatná podľa ust. § 34 Občianskeho zákonníka, keďže vôľa úpadcu nesmerovala k vzniku úverového zmluvného vzťahu. Okresný súd uviedol, že pri právnom úkone urobenom v písomnej forme je právne významná iba vôľa účastníkov vyjadrená v písomnom texte. Zo zmluvy o úvere vyplýva vôľa úpadcu vstúpiť do tohto právneho vzťahu. Sám úpadca v rámci výsluchu potvrdil, že uzavrel zmluvu o úvere, ako aj dodatok k nej. Zmluvu uzavrel za účelom získania finančných prostriedkov na prerábku rodinného domu a neskôr úver aj riadne splácal. Tvrdenie žalovaného, že vôľa úpadcu nesmerovala k vzniku úverového zmluvného vzťahu je teda ničím nepodložené, a podľa okresného súdu sa javilo ako účelové.

19. K popretiu prihlásenej pohľadávky, ktorá vznikla zo zmluvy, u ktorej bola namietaná popierajúcim veriteľom jej neplatnosť v zmysle ust. § 37 Občianskeho zákonníka, pretože právny úkon nebol urobený slobodne a zrozumiteľne, okresný súd uviedol, že právny úkon je zrozumiteľný, bol urobený slobodne. Popierajúci veriteľ nešpecifikoval konkrétne skutočnosti, ktoré by zakladali pochybnosti o slobodnom prejave vôle úpadcu a takáto skutočnosť nevyplývala ani z jeho výsluchu. Po posúdení zmluvy o úvere okresný súd konštatoval, že ide o zrozumiteľný právny úkon.

20. K popretiu pohľadávky, čo do poradia zabezpečovacieho práva, a čo do zabezpečenia zabezpečovacím právom, podľa popierajúceho veriteľa mala byť záložná zmluva absolútne neplatným právny úkonom z dôvodu jej nezrozumiteľnosti a neurčitosti, a to vo vzťahu k určeniu zálohu. Podľa okresného súdu v záložnej zmluve bol záloh riadne označený, v súlade s listom vlastníctva. Okresný súd nezistil žiadnu vadu, ktorá by zakladala nezrozumiteľnosť alebo neurčitosť. Ani tento popierací dôvod neobstál. Rovnako neobstál ani popierací dôvod, že záložca nebol s poukazom na prebiehajúci spor sp. zn. 7C/143/2014 o určenie vlastníckeho práva, vlastníkom založených nehnuteľností. Opak vyplýval z predloženého listu vlastníctva. Súdne konanie bolo podľa predloženého uznesenia právoplatne zastavené.

Popretie pohľadávky, čo do jej zabezpečenia zabezpečovacím právom neobstálo. Z tohto dôvodu podľa okresného súdu neobstálo ani popretie poradia zabezpečovacieho práva.

21. Z dôvodu, že žalobca existenciu pohľadávky ako ju špecifikoval v prihláške riadne preukázal a žiaden z popieracích dôvodov žalovaného neobstál, okresný súd rozhodol tak, že žalobe vyhovel a určil poradie, výšku a právny dôvod pohľadávky, ako aj jej zabezpečenie zabezpečovacím právom a poradie zabezpečovacieho práva. Neprekročiac žalobný návrh okresný súd zároveň zákonu zodpovedajúcim spôsobom výrok rozsudku doformuloval, keďže nie je povinnosťou žalobcu sformulovať petit navrhovaného rozhodnutia.

22. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania okresný súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. Z titulu úspešnosti žalobcu bol mu priznaný proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne okresný súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

23. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, napadnutým rozsudkom zo dňa 22. septembra 2021 č. k. 13CoKR/3/2021-540 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie s tým, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

24. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd s poukazom na § 32 ods. 9 zákona č. 7/2005 Z. z. zdôraznil, že lehota na podanie žaloby je lehotou hmotnoprávnou, čo znamená, že žaloba musí byť doručená na súd do 30 dní od doručenia oznámenia o popretí pohľadávky veriteľovi. Z výsledkov dokazovania bolo preukázané, že pôvodnému veriteľovi Slovenská sporiteľňa, a.s. oznámenie o popretí prihlásenej pohľadávky bolo doručené dňa 27. februára 2015. Koniec 30-ňovej lehoty na podanie žaloby pripadol na deň 30. marca 2015 (poznámka krajského súdu: posledný deň hmotnoprávnej 30-dňovej lehoty pripadol na 29. marca 2015, čo bola nedeľa, preto z titulu posunu tejto hmotnoprávnej lehoty na nasledujúci pracovný deň, posledným dňom 30-dňovej lehoty na podanie žaloby bol deň 30. marca 2015). Pôvodný veriteľ žalobu zo dňa 20. marca 2015 podľa č.l. 1 podal elektronicky - e-mailové podanie, ktoré bolo odoslané 27. marca 2015 a doručené okresnému súdu podľa č.l. 1 a prezenčnej pečiatky tohto súdu dňa 30. marca 2015. K podaniu žaloby pôvodným žalobcom došlo elektronickými prostriedkami - e-mailom, odoslaným 27. marca 2015, t.j. v čase platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého z ust. § 42 ods. 1 O.s.p. vyplývalo, že podanie, ktoré obsahuje návrh vo veci samej, ako to bolo aj v danej veci žaloby, ak bolo urobené elektronickými prostriedkami, tak k tomu, aby malo svoje účinky, bolo potrebné ho doplniť písomne, alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní.

25. Odvolací súd zistil, že žalovaný ako odvolateľ zamieňa hmotnoprávnu lehotu vyžadovanú ust. § 32 ods. 9 zákona č. 7/2005 Z. z. s úpravou vyplývajúcou v čase podania žaloby elektronicky z ust. § 42 ods. 1, § 57 ods. 3 O.s.p. Nepochybne z ust. § 42 ods. 1 v spojení s ust. § 57 ods. 3 O.s.p. ako procesnoprávneho predpisu platného v čase podania žaloby pôvodným žalobcom vyplýva, že ak sa návrh vo veci samej podá elektronickými prostriedkami, ako to bolo v danej veci e-mailom, odoslaným 27. marca 2015 a doručeným podľa č.l. 1 prezenčnej pečiatky Okresného súdu v Žiline dňa 30. marca 2015, tak na doplnenie takéhoto elektronického podania písomne vyžadovaná lehota troch dní má procesno-právny charakter a tým pre zachovanie tejto trojdňovej lehoty platí ust. § 57 ods. 3 O.s.p. Aplikácia týchto procesnoprávnych ustanovení na doplnenie žaloby podanej elektronickými prostriedkami - e-mailom neznamena popretie hmotnoprávnej lehoty vyplývajúcej z ust. § 32 ods. 9 zákona č. 7/2005 Z. z., pretože tieto procesnoprávne ustanovenia riešia len včasnosť toho, či elektronickými prostriedkami urobené podanie vo veci samej bolo písomne doplnené v požadovanej trojdňovej procesnoprávnej lehote. K uvedenému v danej veci došlo, a preto sa prihliada na elektronickými prostriedkami - e-mailom podanú žalobu pôvodným žalobcom, odoslanú elektronicky 27. marca 2015 a doručenú podľa prezenčnej pečiatky okresného súdu dňa 30. marca 2015 ako na podanie vo veci samej s plnými právnymi účinkami aj včasnosti podanej žaloby, keď jej posledným dňom bol 30. marca 2015. To, že ide o procesnoprávny charakter lehoty na doplnenie podania podľa ust. § 42 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 57 ods. 3 O.s.p. vyjadril Ústavný súd SR v Náleze č.k. II. ÚS 599/2016-46 zo

dňa 26. apríla 2017, v Náleze sp. zn. I. ÚS 106/2016 zo dňa 18. mája 2016.

26. Krajský súd vzhľadom na vyššie uvedené zhrnul, že elektronickými prostriedkami - e-mailom pôvodným žalobcom odoslaná žaloba 27. marca 2015, doručená okresnému súdu dňa 30. marca 2015, čo bol posledný deň lehoty vyplývajúcej z ust. § 32 ods. 9 zákona č. 7/2005 Z. z., bola doručená na súd v 30-dňovej hmotnoprávnej lehote a na elektronicky podanú a doručenú žalobu v hmotnoprávnej lehote na okresný súd sa prihliada, pretože v zmysle ust. § 42 ods. 1, § 57 ods. 3 O.s.p. bola doplnená písomným podaním žaloby v zákonom požadovanej trojdňovej procesnej lehote, pri odovzdaní písomného podania žaloby pošte na prepravu v zmysle doloženej obálky dňa 30. marca 2015, založenej v rovnopisoch spisového materiálu okresného súdu. Preto krajský súd uzavrel, že ak bola zachovaná zákonná lehota na podanie žaloby v zmysle ust. § 32 ods. 9 zákona č. 7/2005 Z. z., tak bol správny postup okresného súdu, ak prejednal žalobu žalobcu.

27. Ohľadom ostatnej odvolacej námietky krajský súd zdôraznil, že postup okresného súdu v rozsahu nevykonaných dôkazov bol v súlade aj s Nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 350/08, podľa ktorého navrhovanie dôkazov je právom sporovej strany, avšak je to len súd, ktorý rozhodne, ktoré z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Ak súd odmietne vykonať určitý dôkaz navrhnutý sporovou stranou, tak v odôvodnení uvedie, prečo takýto dôkaz nevykonal, k čomu v danej sporovej veci zo strany okresného súdu došlo v odseku 33. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Pokiaľ súd neakceptuje návrh na vykonanie dokazovania, tak sama o sebe táto skutočnosť nemôže viesť k záveru o porušení práv sporovej strany navyše, ak nevykonanie navrhnutých dôkazov malo základ v racionálnej úvahe konajúceho súdu, ktorá vychádzala z charakteru sporu a stavu dokazovania. Krajský súd konštatuje, že v návrhoch na vykonanie dokazovania, ako aj samotného dokazovania žalovaný nebol vylúčený z výkonu žiadneho práva, ktoré mu priznáva zákon, resp., ktoré právo mu priznáva procesnoprávny predpis - Civilný sporový poriadok. Žalovaný mal poskytnuté právo dôkazy označovať, navrhovať, avšak v konečnom dôsledku ide o zákonné oprávnenie súdu, ktorý rozhodne o vykonaní, resp. nevykonaní navrhnutých dôkazov.

28. Podľa odvolacieho súdu nebol opodstatnený ani odvolací dôvod žalovaného, ktorý namietal nezákonnosť dôkazu výsluchom svedka pána H. H., ktorý ako dôkaz bol použitý pri zhodnotení skutkového a následne aj právneho stavu. Žalovaný v odvolaní k tomuto dôkazu poukázal na ust. § 203 ods. 2 C.s.p. v spojení so zákonom č. 483/2001 Z. z., konkrétne jeho ustanovenie § 91. K nezákonnosti tohto dôkazu žalovaný uviedol, že svedok i napriek tomu, že nebol oslobodený od povinnosti zachovávať mlčanlivosť, minimálne zo strany úpadcu nebola SLSP a.s. oslobodená od tejto povinnosti, vypovedal o veciach týkajúcich sa bankového tajomstva. Ani tento odvolací dôvod žalovaného nebol relevantný. Krajský súd poukázal na zákonnosť postupu okresného súdu, obsah Zápisnice o pojednávaní zo dňa 11. septembra 2020 (č.l. 374-388 spisu), z ktorej vyplýva, že na čas výsluchu svedka H. H., ktorý okresnému súdu predložil Zbavenie mlčanlivosti zo dňa 10. septembra 2020 (č.l. 391 spisu), bola vylúčená z pojednávania verejnosť. Išlo o zákonný dôkaz výsluchu svedka H. H., a preto bolo potrebné aj z tohto dôkazu pri zhodnotení skutkového stavu vychádzať.

29. Žalovaný ďalšími odvolacími dôvodmi namietal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, ktorá mala spočívať v tom, že sa nemohol stať žalobcom, nemohol sa stať veriteľom pohľadávky, ak pôvodným uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 5Cbi/15/2015-177 zo dňa 7. septembra 2018 bol zamietnutý návrh žalobcu, a to pôvodného žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., aby do konania na jeho miesto vstúpil Y. F., X. X. E.XXXX. Podľa žalovaného preto nemohlo ďalším uznesením okresného súdu č. k. 5Cbi/15/2015-203 zo dňa 6. augusta 2019 dôjsť k rozhodnutiu, podľa ktorého bola pripustená zmena strany sporu tak, že na miesto pôvodného žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. do konania vstúpil žalobca Y. F., X. X. E. XXXX, bytom XXX XX J. XXX. Žalovaný okrem iného namietal, že neskorším uznesením okresného súdu o zámene žalobcu bola porušená zásada rei iudicatae a ne bis in idem. Krajský súd pri zámene žalobcu nezistil vadu konania pred okresným súdom ani to, že by neboli splnené procesné podmienky na vykonanie zmeny strany žalobcu. V podstate krajský súd vychádza z toho, že uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 5Cbi/15/2015-203 zo dňa 6. augusta 2019 je rozhodnutím právoplatným a vykonateľným, podľa ktorého do konania na miesto pôvodného žalobcu Slovenská

sporiteľňa, a.s. vstúpil žalobca Y. F., X. X. E. XXXX. Z tohto právoplatného uznesenia okresného súdu krajský súd aj vychádzal, ktoré zodpovedalo aj skutkovo-právnomu stavu, ak zamienený žalobca, a to nový žalobca Y. F., získal postavenie konkurzného veriteľa v spojení s ust. § 25 ods. 5, § 26 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z.

30. Krajský súd okrem právoplatnosti uznesenia okresného súdu zo dňa 6. augusta 2019, č. k. 5Cbi/15/2015-203 o zmene strany sporu tak, že žalobcom sa stal p. Y. F., X. X. E. XXXX, poukázal na to, že v prípade zmeny žalobcu podľa tohto uznesenia bola podstatná zmena veriteľa v konkurznom konaní, a to s ohľadom aj na charakter žaloby, ktorou ide o incidenčný spor. Uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 13. júla 2015 č. k. 4K/21/2014-615 (t.j. po podaní žaloby pôvodného žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s.) bol povolený Y. F., X. X. E. XXXX vstup do konkurzného konania na miesto veriteľa Slovenská sporiteľňa, a.s., a to v časti pohľadávky vedenej v zozname pohľadávok pod číslom XX vo výške 13 049,89 eura. V Obchodnom vestníku 159/2015 dňa 19. augusta 2015 (č.l. 196 spisu) bolo zverejnené, že predmetné uznesenie Okresného súdu Žilina zo dňa 13. júla 2015 č. k. 4K/21/2014-615 nadobudlo právoplatnosť 6. augusta 2015. V danej sporovej veci uznesenie Okresného súdu Žilina zo dňa 6. augusta 2019 č. k. 5Cbi/15/2015-203, nadobudlo právoplatnosť dňa 5. júna 2020.

31. Odvolací súd dodal, že pre zámenu žalobcu na žalobcu p. Y. F., X. X. E. XXXX bolo pri žalobe o určenie popretej pohľadávky nosné, či žalobca sa stal aj veriteľom v konkurznom konaní. Pokiaľ žalobca získal postavenie veriteľa v rámci konkurzného konania, tak tomuto zodpovedal aj postup okresného súdu, ktorý rozhodol o vstupe Y. F. do tohto konania. Krajský súd považuje za potrebné dodať, že prevod alebo prechod pohľadávky riadne prihlásenej do konkurzného konania ako objektívna skutočnosť majúca svoj pôvod v hmotnom práve, nemá sama o sebe za následok zmenu účastníctva v konkurznom konaní. Nadobúdateľ takejto pohľadávky, ktorý sa po nadobudnutí tejto pohľadávky stal v zmysle hmotného práva veriteľom úpadcu, sa stane účastníkom konkurzného konania až potom, čo o tejto skutočnosti rozhodne konkurzný súd, takéto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť a v Obchodnom vestníku bude uverejnený oznam o nadobudnutí právoplatnosti tohto uznesenia. Táto právna konštrukcia, t.j. tento právny postup má svoj význam v nastolení právnej istoty vo vzťahu k okruhu účastníkov konkurzného konania. Inými slovami vyjadrené krajským súdom, pokiaľ žalobca má postavenie veriteľa v rámci konkurzného konania, tak potom z tohto dôvodu bola namiesto zmena žalobcu na žalobcu Y. F., X. X. E. XXXX, v konaní o určenie popretej pohľadávky.

32. K ďalším odvolacím dôvodom krajský súd uviedol, že skutočnosť vystupovania žalobcu ako veriteľa v konkurznom konaní bola podstatnou pre to, že žalobca Y. F., X. X. E. XXXX mal pripustený vstup do konania, preto nie je možné relevantným spôsobom klásť dôraz na dátum uzavretej Zmluvy o postúpení pohľadávky č. 0320/2015/CE (č.l. 170-173 spisu), ktorá bola z dátumu 16. marca 2015, t.j. ešte pred dorúčením žaloby pôvodného žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. na okresný súd, ktorá touto zmluvou postúpila na žalobcu Y. F. pohľadávku, určenia ktorej sa žalobca v tomto konaní domáhal. V konečnom dôsledku vyššie uvedené závery krajského súdu vyplývajú aj zo samotného ust. § 32 ods. 9 zákona č. 7/2005 Z. z., podľa ktorého právo domáhať sa na súde určenia popretej pohľadávky žalobou sa priznáva veriteľovi, ktorý je veriteľom v konkurznom konaní (§ 24 zákona č. 7/2005 Z. z.). Z týchto zhodnotení a záverov potom nemohlo byť ani opodstatnené namietanie žalovaným v tom, že žaloba podaná pôvodne žalobcom Slovenskou sporiteľňou, a.s. mala byť podaná neoprávnenou osobou, pokiaľ k dátumu žaloby nový žalobca Y. F., X. X. E. XXXX nebol v konkurznom konaní veriteľom.

33. Krajský súd v Žiline ďalej uviedol, že odvolateľ namietal, že žalobca nie je veriteľom pohľadávky, pretože táto zanikla ešte pred dátumom uzavretej Zmluvy o postúpení pohľadávky č. 0320/2015/CE zo dňa 16. marca 2015, ak úver bol splatený 10. marca 2015 vkladom U. Z., ktorej Ručiteľské vyhlásenie zo dňa 2. marca 2015 pôvodný žalobca Slovenská sporiteľňa, a.s. akceptovala. Žalovaný k tomuto odvolaciemu dôvodu namietal nesprávne skutkové závery, zhodnotenia, ako aj arbitrárny výklad ust. § 303 Obchodného zákonníka. Ani v tomto smere odvolací dôvod žalovaného nebol podľa krajského súdu relevantný. Dôkazy vykonané v predmetnej veci vyhodnotil okresný súd za dôsledného dodržania ust. § 191 C.s.p.

34. Ďalej krajský súd mal za to, že okresný súd inštitút ručenia na základe výsledkov dokazovania vyhodnotil v súlade so zmyslom a účelom tohto inštitútu. K aplikácii ust. § 303 Obchodného zákonníka v nadväznosti na zistený skutkový stav nebolo krajským súdom zistené, že by okresný súd uskutočnil extenzívny výklad tohto zákonného ustanovenia tak, ako to namietal v odvolaní žalovaný, ktorý by nebol z ústavného hľadiska akceptovateľný. Krajský súd sa stotožňuje so závermi okresného súdu, ktorý skôr ako hodnotil popierací prejav, sa zaoberal predbežnou otázkou, či došlo k zániku prihlásenej pohľadávky splnením ručiteľským vyhlásením a uskutočneným vkladom U. Z.. V tomto skutkovom stave zisťovanom okresným súdom bolo zrejmé, že pôvodný žalobca Slovenská sporiteľňa, a.s. oznámila p. U. Z., že odmieta jej vyhlásenie o ručení, ktoré Oznámenie pôvodného žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. bolo zo dňa 13. marca 2015. Slovenská sporiteľňa, a.s. ako pôvodný žalobca toto ručenie považovala za neúčinné a peňažné prostriedky, ktoré vložila p. U. Z. jej boli vrátené. Okresný súd skonštatoval, že pokiaľ poskytnuté ručenie bolo pôvodným žalobcom a veriteľom Slovenskou sporiteľňou, a.s. účinne odmietnuté, tak popretá pohľadávka nezanikla splnením. Krajský súd poukazuje na ust. § 303 a nasl. ust. Obchodného zákonníka, keď hmotnoprávny inštitút ručenia patrí medzi zabezpečovacie inštitúty s posilnením pre veriteľa. Je preto namieste, aby veriteľ mal práva, ktorými napríklad uplatní aj to, že odmietne ručiteľské vyhlásenie a z tohto jednostranného ručiteľského vyhlásenia poskytnuté plnenie odmietne, resp. vráti. Hoci ručenie vzniká jednostranným písomným vyhlásením ručiteľa, uvedené neznamená s prihliadnutím na obsah a účel inštitútu ručenia, ktorý má posilniť pozíciu veriteľa, aby bola veriteľovi vnútená pozícia ručiteľa. Veriteľovi nemožno uprieť, aby rozhodol, či ručiteľské vyhlásenie s poskytnutím plnenia bude hodnotiť ako účinné, alebo nie, a to s opätovným dôrazom ručenia ako zabezpečovacieho inštitútu, ktorý má posilniť pozíciu veriteľa. Toto posilnenie pozície veriteľa však krajský súd nevidí v tom, že veriteľ je nútený, povinný akceptovať ručiteľské vyhlásenie bez možnosti nepriznať mu právnu relevantnosť.

35. Odvolací súd záverom napadnutého rozhodnutia uviedol, že sa stotožňuje so závermi okresného súdu obsiahnutými v odsekoch 64. až 70. odôvodnenia rozsudku okresného súdu. Ak pôvodný žalobca Slovenská sporiteľňa, a.s. účinným spôsobom odmietol ručiteľské vyhlásenie, ako aj plnenie zo strany U. Z., ktoré poskytnuté peňažné prostriedky jej boli vrátené, tak potom popretá pohľadávka nezanikla splnením. Žalovaný v odvolaní nenamietal spôsob, akým okresný súd zhodnotil popierací prejav, a to ani do skutkovej, ani do právnej stránky hodnoteného popieracieho prejavu, preto ani krajský súd z titulu absencie odvolacích dôvodov žalovaného v tejto časti nemal daný zákonný priestor, aby posudzoval závery rozhodnutia okresného súdu, viažuce sa k samotným skutočnostiam obsiahnutým v popieracom prejave.

36. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené závery rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

37. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 C.s.p.

38. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (č.l. 579 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f) C.s.p., teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalovaného ďalej napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) C.s.p.); prípadne od právnej otázky, ktorá nebola doposiaľ predmetom dovolacieho prieskumu (§ 421 ods. 1 písm. b) C.s.p.).

39. Žalovaný (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) v dovolaní nesprávnosť procesného postupu podľa § 420 písm. f) C.s.p. vzhliadol pri posúdení včasnosti podania žaloby. Uviedol, že konkurz na majetok Úpadcu bol vyhlásený dňa 9. decembra 2014, pričom oznámenie o popretí pohľadávky bolo zo strany správcu žalobcovi doručené dňa 27. februára 2015. Lehota na podanie incidenčnej žaloby tak uplynula dňa 30. marca 2015. V tejto zákonnej lehote musela byť žaloba doručená na súd, pričom nie je

rozhodujúce, či bola doručená na príslušný súd vo veci rozhodnúť, t.j. aj v prípade doručenia na nepríslušný súd zostáva lehota zachovaná, nepostačuje žalobu v tejto lehote odoslať na poštovú prepravu a vzhľadom na dikciu ust. § 194 ZoKR nebolo v tomto smere postačujúce ani to, že pôvodný žalobca zaslal žalobu na súd elektronicky dňa 27. februára 2015. Pokiaľ bola žaloba pôvodného žalobcu fakticky doručená na súd až dňa 31. marca 2015, je podľa dovolateľa zrejmé, že bola podaná po uplynutí hmotnoprávnej prekluzívnej lehoty v zmysle ust. § 32 ods. 9 ZoKR v platnom znení.

40. Dovolateľ zdôraznil, že lehota v zmysle § 32 ods. 9 ZoKR je lehotou hmotnoprávnou a prekluzívnou, kedy tento zákon ohľadom uplatnenia práv veriteľa z popretej pohľadávky zakotvuje vlastné procesné pravidlo, kedy v prejednávanej veci neprichádza do úvahy aplikácia ustanovenia § 57 ods. 3 O.s.p., a to ani primerane (v zmysle § 196 ZKR). Prijatím právneho záveru o možnej aplikácii ust. § 57 ods. 3 O.s.p. v rámci podania incidenčnej žaloby zo strany súdu prvej inštancie došlo podľa dovolateľa k neprípustnému predĺženiu zákonnej hmotnoprávnej prekluzívnej lehoty v zmysle ust. § 32 ods. 9 ZoKR o 1 deň. Takýto právny záver preto nie je podľa dovolateľa z hľadiska ústavnosti udržateľný a v zmysle, ktorého je konanie zaťažené vadou v zmysle § 420 písm. f) C.s.p.

41. Dovolateľ ďalej namietol, že konajúci súd zamietol návrhy na doplnenie dokazovania, hoci na to neboli splnené procesné podmienky (§ 420 písm. f) C.s.p.).

42. Súd prvej inštancie podľa dovolateľa nevykonával dôkazy, ktoré navrhol, a ktorými malo byť preukázané, že SLSP, a.s. ručenie poskytnuté zo strany p. Lepačkovej prijalo bez výhrad, po prijatí plnenia od ručiteľky vystavilo potvrdenie o zániku dlhu z úverovej zmluvy a prijatie takéhoto plnenia SLSP, a.s. začala spochybňovať až po tom, ako jej zo strany správcu bolo oznámené popretie pohľadávky a po tom, ako sa uskutočnila prvá schôdza veriteľov, na ktorej bolo pôvodnému žalobcovi oznámené, že jeho pohľadávka zanikla splnením. Mali byť preukázané nielen skutkové okolnosti ohľadom poskytnutia ručenia, ale aj skutkové okolnosti ohľadom časového okamihu doručenia písomného oznámenia SLSP, a.s. zo dňa 13. marca 2015 p. Z..

43. Hodnotenie dôkazných prostriedkov zo strany súdu prvej inštancie nie je podľa názoru dovolateľa v poriadku, nakoľko je v rozpore s obsahom spisu. Znenie zákona o konkurze a reštrukturalizácii nezbavuje súd povinnosti postupovať v súlade s Civilným sporovým poriadkom a brať do úvahy skutočnosti, ktoré vyšli najavo v súdnom konaní, dôkazy vykonávať a aj hodnotiť starostlivo a prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Právne závery súdov nižšej inštancie, na ktorých je založený napadnutý rozsudok, preto podľa dovolateľa nemôžu obstať, nakoľko sú nesprávne, arbitrárne a nedostatočne zdôvodnené.

44. Naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle ust. § 420 písm. f) C.s.p a v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) C.s.p. žalovaný vidí aj v nesprávnom procesnom postupe súdu prvej inštancie, ktorý uznesením zo dňa 6. augusta 2019 sp. zn. 5Cbi/15/2015-203, pripustil zmenu strany sporu tak, že namiesto pôvodného žalobcu Slovenskej sporiteľne, a.s. vstúpil do konania ako žalobca Y. F., hoci na to neboli a nie sú splnené procesné podmienky. Dotknuté uznesenie podľa dovolateľa popiera zásadu rei iudicata, nakoľko tak, ako je to zrejmé aj z odôvodnenia napadnutého uznesenia, tunajší súd už o identickom návrhu žalobcu na zmenu strany sporu už raz právoplatne rozhodol, a to uznesením zo dňa 7. septembra 2018 č.k. 5Cbi/15/2015-177, právoplatným dňa 28. septembra 2018 tak, že návrh žalobcu na vstup do konania zamietol s odôvodnením, že žalobca nepreukázal, že po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv, o ktorých sa koná.

45. Uznesenie, ktorým súd zamietol návrh žalobcu na zmenu strany sporu, podľa názoru dovolateľa nie je uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania, ale je rozhodnutím, ktorým je súd viazaný. Za takejto situácie je potom vyššie špecifikované uznesenie zo dňa 6. augusta 2019, ktoré predchádzalo vydaniu rozsudku v merite veci podľa názoru dovolateľa v rozpore so zásadou rei iudicata a ne bis in idem a z tohto dôvodu aj v rozpore s ustálenou rozhodovacou činnosťou, tak Okresného súdu Žilina, ako aj dovolacieho súdu a Ústavného súdu SR (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 13. októbra 2009 sp. zn. 5Cdo 120/2009).

46. Za ďalšiu dovoláciu námietku dovolateľ považuje záver odvolacieho súdu, že žalobca je aktívne vecne legitimovaný v tomto konaní a to napriek tomu, že tento svoju aktívnu vecnú legitímáciu vyvodzuje z vlastníctva pohľadávky, ktorú mal nadobudnúť od pôvodného žalobcu SLSP, a.s. zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 16. marca 2015, ktorá je však absolútne neplatná z dôvodu neexistencie prevodu schopnej pohľadávky ku dňu jej uzatvorenia. Dovolateľ dodal, že pohľadávka, ktorá mala byť postúpená touto zmluvou ku dňu 16. marca 2015 neexistovala, pretože v celom rozsahu zanikol splnením. Zároveň dovolateľ uvádza, že ak by bolo pravdivé tvrdenie žalobcu a záver súdu prvej inštancie o tom, že pohľadávka mala byť postúpená na pána Y. F. už dňa 16. marca 2020, potom je zrejmé, že žalobu v tejto právnej veci nepodala oprávnená osoba. Majiteľom pohľadávky ku dňu podania žaloby (ak by skutočne existovala, čo nie je pravda, pretože zanikla splnením) už nemala byť podľa tvrdení žalobcu SLS,P a.s., ale žalobca pán Y. F..

47. Naplnenie dovolacích dôvodov žalovaný vidí v nesprávnom právnom posúdení otázky vzniku právneho vzťahu ručenia medzi SLSP, a.s. a U. Z., ku ktorému došlo na základe vyhlásenie o ručení podľa ust. § 303 a nasl. Obchodného zákonníka pani U. Z. zo dňa 2. marca 2015 a nesprávnom právnom posúdení otázky zániku pohľadávky uplatnenej prihláškou v konkurznom konaní splnením počas konkurzného konania.

48. Dovolateľ uvádza, že súd prvej inštancie prijal záver o tom, že ručenie medzi SLSP, a.s. a pani U. Z. nevzniklo, nakoľko pri koncipovaní vzniku ručenia treba vychádzať aspoň z prezumovanej akceptácie veriteľa a neakceptované ručenie nemôže byť voči veriteľovi účinné. Takýto záver súdu prvej inštancie je podľa dovolateľa nesprávny, odporuje tak zákonu, ako aj hospodárskemu účelu inštitútu ručenia tak, ako je zakotvený v ust. § 303 a nasl. Obchodného zákonníka.

49. Súd prvej inštancie podľa dovolateľa na jednej strane uvádza, že ručenie nevzniklo na strane druhej ale uvádza, že SLSP, a.s. mala toto ručenie odmietnuť. Uvedené je podľa žalovaného prejavom arbitrárnosti a svojvôle pri hodnotení vykonaného dokazovania, pretože súd pri prijatí takéhoto právneho názoru absolútne odignoroval výsledky vykonaného dokazovania a obsah písomných dôkazov, ktoré žalovaný predložil do konania.

50. S poukazom na § 26 ods. 1 písm. a) ZoKR a § 303 a nasl. Obchodného zákonníka dovolateľ uviedol, že pri vzniku ručenia v Obchodnom zákonníku sa hovorí o jednostrannom prejave vôle konkrétnej osoby a pre vznik ručenia nie je potrebný súhlas veriteľa.

51. Z uvedenej zákonnej dikcie je potom podľa dovolateľa zrejmé, že oznámenie SLSP, a.s. zo dňa 13. marca 2015 adresované pani U. Z., v ktorom banka oznamuje ručiteľke, že odmieta jej vyhlásenie o ručení nemá právnu relevanciu. Dovolateľ je názoru, že ani v teoretickej rovine uvažovať o práve SLSP, a.s. odmietnuť ručiteľské vyhlásenie a plnenie poskytnuté na jeho základe po tom, ako banka peniaze prijala, zaúčtovala na splátku úveru a vystavila potvrdenie o zániku pohľadávky. Rovnako nie je potom možné ani v teoretickej rovine uvažovať o možnosti postúpenia takejto neexistujúcej pohľadávky niekomu inému (žalobcovi). Preto podľa dovolateľa, ak sa banka rozhodla vrátiť poskytnuté plnenie je to právny vzťah medzi ňou a pani Z. bez významu na zánik pohľadávky z titulu úverovej zmluvy.

52. Skutočnosť, že žalobca v oznámení zo dňa 13. marca 2015 v rozpore s ust. § 303 a nasl. Obchodného zákonníka uvádza, že neakceptuje ručiteľské vyhlásenie pani U. Z., podľa názoru dovolateľa nespôsobuje obnovenie jeho postavenia účastníka konkurzného konania. Podanie incidenčnej žaloby zo strany žalobcu vo vzťahu k pohľadávke, ktorá bola v celom rozsahu uspokojená podľa žalovaného odporuje zmyslu a účelu konkurzného konania. Preto pokiaľ žalobca bol preukázateľne uspokojený v celom rozsahu potom nemá ani naliehavý právny záujem na podaní incidenčnej žaloby (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/32/98, sp. zn. 2Cdo/131/06).

53. Preto je dovolateľ názoru, že z dôvodu zániku žalobcom prihlásenej pohľadávky v konkurznom konaní jej zaplatením ručiteľom ku dňu 10. marca 2015 žalobcovi zaniklo postavenie účastníka

konkurzného konania a tým stratil aktívnu vecnú legitímáciu v tomto konaní.

54. Z vyššie uvedeného je zároveň podľa dovolateľa zrejmé, že súd prvej inštancie nevyhodnotil vykonané dokazovanie v súlade so zásadou rovnosti strán sporu, ktorá je zakotvená v článku 6 ods. 1 C.s.p, keď ignoroval obsah a text výpisu z úverového účtu č. úveru 322831683 za obdobie od 1. januára 2015 do 13. marca 2015 a obsah odpovede SLSP, a.s na žiadosť sp. zn. 0100/s/2263/18/drž/DS zo dňa 9. marca 2018, čím mal konajúci súd založiť na nezákonne získanom dôkaze.

55. Dovolateľ poukázal na zákon o bankách č. 483/2001 Z. z., ktorý v ustanovení § 91 určuje, že predmetom bankového tajomstva sú všetky informácie a doklady o záležitostiach, týkajúcich sa klienta banky alebo klienta pobočky zahraničnej banky, ktoré nie sú verejne prístupné, najmä informácie o obchodoch, stavoch na účtoch a stavoch vkladov. Tieto informácie sú banky a pobočka zahraničnej banky povinné utajovať a chrániť pred vyzradením, zneužitím, poškodením, zničením, stratou, alebo odcudzením. Informácie a doklady o záležitostiach, ktoré sú chránené bankovým tajomstvom, môžu banka a pobočka zahraničnej banky poskytnúť tretím osobám len s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutého klienta alebo na jeho písomný pokyn, ak tento zákon neustanovuje inak.

56. Podľa dovolateľa niet akýchkoľvek pochyb, že údaje týkajúce sa výšky pohľadávky, ako aj spôsobu plnenia pohľadávky z tejto úverovej zmluvy, podliehajú bankovému tajomstvu v zmysle ust. § 91 zákona č. 483/2001 Z. z., pričom minimálne zo strany úpadcu pána E. Y. nebola SLSP, a.s. oslobodená od povinnosti zachovávať mlčanlivosť tak, ako to predpokladá ust. § 203 ods. 2 C.s.p. Preto, ak súd prvej inštancie vykonal takýto dôkazný prostriedok v rozpore s ust. § 203 ods. 2 C.s.p. a svedeckú výpoveď pána H. pripustil ako dôkaz a o takýto dôkaz opiera odôvodnenie napadnutého rozsudku, je jeho postup podľa dovolateľa nesprávny a nezákonný a preukazuje existenciu vady v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. c) C.s.p. Dovolateľ dodal, že z pojednávania nebola vylúčená ani verejnosť, nakoľko z pojednávanej miestnosti boli vykázaní iba predvolaní svedkovia, uvedené pojednávanie však prebiehalo za stálej prítomnosti iných zamestnancov súdu, ako bola zákonná sudkyňa a zapisovateľka, keďže tohto pojednávania sa ako verejnosť zúčastnila aj iná začínajúca sudkyňa Okresného súdu Žilina.

57. Súd prvej inštancie ďalej podľa dovolateľa v napadnutom rozsudku neuskutočnil výklad ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii, Obchodného zákonníka, Civilného sporového poriadku ani Občianskeho súdneho poriadku v súlade s judikatúrou dovolacieho súdu a nevzal do úvahy ústavný aspekt danej veci. Dovolateľ je názoru, že samotné súdne rozhodnutie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany, musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania, pri jeho vydaní (vyhlásení a vyhotovení) musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky zrozumiteľnosti, určitosti, jasnosti a súladu jeho skutkových i právnych dôvodov vo vzťahu k výroku.

58. Právne závery odvolacieho súdu uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku podľa dovolateľa nedali presvedčivú a jasnú odpoveď na podstatné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Jeho aplikácia práva bola plná rozporov a v podstate viedla k vylúčeniu možnosti žalovaného domáhať sa ochrany jeho subjektívnych práv ako účastníka konkurzného konania. Znak nezákonnosti procesného postupu súdu prvej inštancie sa tiahne v celom procese od podania žaloby až po moment vyhlásenia napadnutého rozsudku, a je zrejмый a preukázaný tým, že súd v rozpore so zákonom aj judikatúrou pripustil vstup žalobcu pána F. do konania. Súd ďalej podľa dovolateľa vyhodnotil žalobu ako podanú včas, aj keď bola podaná po lehote v zmysle ust. § 32 ods. 9 ZoKR. Súd pripustil nezákonný dôkazný prostriedok a tento aj vykonal s tým, že nevykonal, alebo ignoroval dôkazné prostriedky preukazujúce tvrdenia žalovaného. Napokon, konajúci súd podľa dovolateľa uskutočnil extenzívny výklad ust. § 303 Obchodného zákonníka, ktorý vzhľadom na preukázané skutkové okolnosti prípadu nie je z ústavného hľadiska (ale ani z hľadiska hospodárskej kauzy inštitútu ručenia) udržateľný. Žalovaný má za to, že napadnutým rozsudkom bol porušený aj princíp spravodlivosti zakotvený v článku 1 ods.1 Ústavy SR.

59. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení žalovaný dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie odvolaciemu súdu.

60. Žalobca vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s rozsudkom Krajského súdu v Žiline a jeho rozhodnutie považuje za vecne správne. Krajský súd sa vysporiadal so všetkými dôvodmi odvolania žalovaného a jeho rozhodnutie, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Už súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie skutkového stavu a jeho rozhodnutie vychádzalo zo správneho právneho posúdenia veci.

61. Zároveň žalobca dodal, že dovolanie žalovaného, odôvodnenie dovolania, je postavené na tej istej argumentácii ako odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 5Cbi/15/2015 zo dňa 2. októbra 2020. Žalovaný proti tomuto rozsudku podal odvolanie zo dňa 28. októbra 2020, kde ním uplatnené odvolacie dôvody sú tie isté ako dôvody uvádzané v dovolaní. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného vyjadril svojím podaním zo dňa 7. decembra 2020.

62. Žalobca preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky Dovolanie žalovaného podľa § 448 C.s.p., zamietol a žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi trovy dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

63. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C.s.p.“)] po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpený podľa § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného treba zamietnuť ako nedôvodné.

64. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

65. Podľa ustanovenia § 419 C.s.p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C.s.p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

66. Žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f) C.s.p., keďže má za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie žalovaný ďalej odôvodňuje § 421 ods. 1 C.s.p. teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) C.s.p.); prípadne od právnej otázky, ktorá nebola doposiaľ predmetom dovolacieho prieskumu (§ 421 ods. 1 písm. b) C.s.p.).

67. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

68. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C.s.p., rozhoduje dovolací súd výlučne na

základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C.s.p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C.s.p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

69. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju sám, nakoľko nemôže byť viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 C.s.p. oprel dovolateľ prípustnosť dovolania (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 51/2020).

70. Podľa § 428 C.s.p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

71. Podľa § 431 ods. 1 C.s.p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

72. Podľa § 432 ods. 1 C.s.p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

73. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C.s.p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

74. V zmysle obsahu podaného dovolania, dovolateľ ako prvú namietol vadu zmätočnosti vyvedenú v zmysle ustanovenia § 420 písm. d) C.s.p., keďže má za to, že v súdnej veci je popretá zásada rei iudicata. Dovolateľ má za to, že uznesenie, ktorým súd zamietol návrh žalobcu na zmenu strany sporu, nie je uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania, ale je rozhodnutím, ktorým je súd viazaný. Za takejto situácie je potom uznesenie zo dňa 6. augusta 2019, ktoré predchádzalo vydaniu rozsudku v merite veci, podľa názoru dovolateľa v rozpore so zásadou rei iudicata a ne bis in idem.

75. Prekážka právoplatne rozhodnutej veci (prekážka res iudicata) predstavuje procesnú prevenciu proti porušeniu základného právneho princípu zákazu dvojitého súdenia. Prekážka rozsúdenej veci svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutočných tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku).

76. Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne či neúplne.

77. Prekážku veci právoplatne rozhodnutej predstavuje však len rozhodnutie vo veci samej, nie je ňou rozhodnutie, ktoré predstavuje procesné rozhodnutie, ktorým nie je rozhodnuté o merite veci (BAJÁNKOVÁ, Jana, GEŠKOVÁ, Katarína. § 420 [Prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ,

Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1542, marg. č. 9.).

78. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľom vznesená dovolacia námietka v zmysle § 420 písm. d) C.s.p., a to s poukazom na ním uvádzané rozhodnutia tvoriace podľa jeho názoru prekážku rozhodnutej veci, nie je dôvodná, pretože ide o rozhodnutia netýkajúce sa veci samej, a preto ustanovenie súvisiace s právoplatne rozhodnutou vecou, resp. pojednávajúce o veci res iudicata, sa na dovolateľom uvádzané uznesenia, nevzťahujú.

79. V posudzovanom prípade dovolateľ výslovne vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) C.s.p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl dovolateľ prioritne v tom, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený a arbitrárny, pretože konajúci súd nesprávne posúdil včasnosť podania žaloby a zamietol návrhy na doplnenie dokazovania bez toho, aby na to boli splnené procesné podmienky.

80. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) C.s.p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) C.s.p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnemu rámcu, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

81. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné, alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

82. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

83. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

84. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvoľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

85. Zároveň dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005, z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní.

86. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí dôsledne skúmal, či bola žaloba podaná včas a konštatoval, že v danej veci bola zachovaná lehota na podanie žaloby v zmysle § 32 ods. 9 ZKV, z ktorého dôvodu konal súd prvej inštancie správne, ak žalobu žalobcu prejednal. Odvolací súd sa vyjadril aj k odvolacej námietke žalovaného ohľadom rozsahu vykonaného dokazovania a výsluchu svedka H. H., kedy tieto odvolacie námietky nemal za dôvodné. Za nedôvodnú považoval konajúci súd aj námietku žalovaného ohľadom nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, nakoľko rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca je v súdnej veci aktívne vecne legitimovanou stranou a s odkazom na závery súdu prvej inštancie dospel k záveru, že je žaloba podaná dôvodne.

87. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Odvolací súd stručným a zrozumiteľným spôsobom vyjadril skutkové zistenia, ako aj právne zhodnotenie sporovej právnej veci, a to žaloby žalobcu, ktorou sa domáhal určenia popretej pohľadávky, a to za aplikácie správnych právnych predpisov - ZoKR a Obchodného zákonníka.

88. Dovolací súd ďalej uvádza, že dovolateľom tvrdená vnútorná rozpornosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nebola prieskumom v dovolacom konaní zistená, a to ani s ohľadom na (ne)existenciu ručiteľského vyhlásenia podľa § 303 a nasl. Obchodného zákonníka.

89. Dovolací súd preto konštatuje, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrozumiteľným a plne akceptovateľným spôsobom dotvára rozhodnutie súdu prvej inštancie, čím spĺňa všetky atribúty vyžadované ust. § 220 ods. 2 C.s.p., a preto ak dovolateľ namieta, že postupom odvolacieho súdu /ako aj súdu prvej inštancie/ malo dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom, tak takáto námietka nemôže obstať.

90. K ostatným dovolacím námietkam žalovaného vyvedených v zmysle § 420 písm. f) C.s.p. dovolací súd prioritne uvádza, že tieto sú zhodné s námietkami, ktoré žalovaný predostrel odvolaciemu súdu v podanom odvolaní. Ide o námietku posúdenia včasnosti podania žaloby, rozsahu vykonaného dokazovania, vykonanie údajne nezákonného dôkazu výsluchom svedka H. H. porušujúc zákon č. 438/2001 Z. z. a nevykonanie žalovaným navrhovaného dôkazu - ručiteľského vyhlásenia pani U. Z., kedy na základe tohto vyhlásenia mala žalovaná pohľadávka zaniknúť splnením.

91. Osobitne dovolací súd k námietke posúdenia včasnosti podania žaloby poukazuje na závery odvolacieho súdu, od ktorých niet dôvod sa odchýliť, pretože tieto konajúci súd dostatočne a zrozumiteľne objasnil so záverom, že bola žaloba podaná včas. Výstižne odvolací súd žalovanému vysvetlil, že si v odvolaní (ako aj v podanom dovolaní, pozn. dovolacieho súdu) zamieta hmotnoprávnu lehotu vyžadovanú ust. § 32 ods. 9 zákona č. 7/2005 Z. z. s úpravou vyplývajúcou v čase podania žaloby elektronicky z ust. § 42 ods. 1, § 57 ods. 3 O.s.p. s tým, že aplikácia týchto procesnoprávnych ustanovení na doplnenie žaloby podanej elektronickými prostriedkami - e-mailom neznamená popretie hmotnoprávnej lehoty vyplývajúcej z ust. § 32 ods. 9 zákona č. 7/2005 Z. z., pretože tieto procesnoprávne ustanovenia riešia len včasnosť toho, či elektronickými prostriedkami urobené podanie vo veci samej bolo písomne doplnené v požadovanej trojdňovej procesnoprávnej lehote.

92. Dovolací súd zhodne so záverom konajúcich súdov konštatuje, že v prebiehajúcim súdnom konaní bola e-mailom podaná žaloba pôvodným žalobcom, odoslaná elektronicky dňa 27. marca 2015 a doručená podľa prezenčnej pečiatky okresného súdu dňa 30. marca 2015, podaná včas, keď posledným

dňom na podanie žaloby bol 30. marca 2015 (viď závery Ústavného súdu SR vyjadrené v Náleze č.k. II. ÚS 599/2016-46 zo dňa 26. apríla 2017, v Náleze sp. zn. I. ÚS 106/2016 zo dňa 18. mája 2016).

93. V súvislosti s námietkou rozsahu dokazovania dovolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strany sporu (a zakladajúcim prípustnosť dovolania), nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R37/1993, R125/1999, R42/1993). Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999 dospel k záveru, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f) O.s.p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v § 241 ods. 1 písm. a) až c) O.s.p. Pre tento záver svedčí aj § 243a ods. 2 druhá veta O.s.p., ktorý upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 7. novembra 2013, sp. zn. 5Cdo/275/2013). Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila.

94. Podľa § 185 ods. 1 C.s.p. súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 C.s.p.).

95. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 192, § 193, § 205 C.s.p.).

96. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvej inštancie; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 384 C.s.p.).

97. Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 442 C.s.p.).

98. Keď Najvyšší súd Slovenskej republiky nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením, alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil. Zároveň dovolací súd poukazuje na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/46/2017 a obdobne aj sp. zn. 4Obdo/41/2017, v ktorom uviedol, že „súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C.s.p.) a nie sporových strán. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C.s.p., lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení“.

99. Dovolací súd zároveň dodáva, že aj námietky dovolateľa ohľadom rozsahu dokazovania a vykonania údajne nezákonného dôkazu výsluchom H. H. sú totožné s námietkami žalovaného v ním podanom odvolaní. Všetky odvolacie námietky boli skúmané odvolacím súdom, ktorý ich vyhodnotil ako nedôvodné a týmto závermi je dovolací súd v dovolacom konaní viazaný.

100. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že konanie pred odvolacím súdom nebolo

postihnuté namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) C.s.p. a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je možné považovať za neodôvodnené, nesprávne a vnútorne rozporné.

101. Dovolanie je ďalej odôvodnené § 421 ods. 1 C.s.p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) C.s.p.); prípadne od právnej otázky, ktorá nebola doposiaľ predmetom dovolacieho prieskumu (§ 421 ods. 1 písm. b) C.s.p.).

102. V prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) C.s.p.), je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd v riešenom spore odklonil. Tento dôvod prípustnosti sa viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

103. Ak už došlo k judikátornému vyriešeniu určitej otázky a k publikovaniu niektorého rozhodnutia alebo stanoviska riešiaceho túto otázku v Zbierke, je potrebné, aby súdy tento judikátorný posun vo svojej rozhodovacej praxi zohľadňovali. Skutočnosť, že súd bez vysvetlenia nerešpektuje niektorý judikát najvyššieho súdu, oslabuje presvedčivosť jeho rozhodnutia. Ide tiež o negatívny dopad na predvídateľnosť súdneho rozhodovania. Súd sa pri prejednávaní a rozhodovaní určitej veci nemusí stotožniť s judikátom najvyššieho súdu vydaným v skutkovo a právne podobnej veci, avšak je nevyhnutné, aby svoj odlišný právny názor argumentačne (kriticky) konfrontoval v odôvodnení rozhodnutia a dostatočne vysvetlil, prečo nebolo možné stotožniť sa s judikátom.

104. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C.s.p., sa rozumie otázka hmotnoprávna, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C.s.p., no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje, alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020 sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 C.s.p. je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne, alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

105. Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmaním dovolania žalovaného v prvom rade konštatuje, že v ňom absentuje jednoznačné vymedzenie kľúčovej právnej otázky, avšak túto bolo podľa názoru dovolacieho súdu možné vyvodiť z obsahu podaného dovolania s dopadom na jej zovšeobecnenie (III. ÚS 123/2020).

106. Dovolací súd z obsahu podaného dovolania konštatuje, že žalovaný v podanom dovolaní, dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) C.s.p. vzhliadol nesprávnym právnym posúdením, ktoré spočíva v tom, že „právny vzťah ručenia medzi SLSP, a.s. a U. Z. vznikol na základe vyhlásenia o ručení podľa ust. § 303 a nasl. Obchodného zákonníka pani U. Z. zo dňa 2. marca 2015, resp. že týmto vyhlásením došlo k zániku pohľadávky uplatnenej prihláškou v konkurznom konaní splnením počas konkurzného konania“. Dovolateľ je názoru, že pri vzniku ručenia v Obchodnom zákonníku sa hovorí o jednostrannom prejave vôle konkrétnej osoby a pre vznik ručenia nie je potrebný súhlas veriteľa. Preto oznámenie SLSP, a.s. zo dňa 13. marca 2015 adresované pani U. Z., v ktorom banka oznamuje

ručiteľke, že odmieta jej vyhlásenie o ručení, nemá podľa dovolateľa právnu relevanciu. Následne podľa žalovaného ani možnosti takúto pohľadávku postúpiť niekomu inému (žalobcovi) s tým, že oznámenie o neakceptovaní ručiteľského vyhlásenia nespôsobuje obnovenie jeho postavenia, ako účastníka konkurzného konania.

107. V súvislosti s vyššie uvedeným nesprávnym posúdením poukázal dovolateľ na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/32/1998 a 2Cdo/131/2006. Dovolací súd poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť zdôrazňuje, že dovolateľom označená judikatúra sa dotýka otázky určenia práva prípadne právneho vzťahu určovacou žalobou, kedy označenými judikátmi dovolací súd konštatoval, že „Určovacou žalobou môže byť určené len jestvovanie práva, prípadne právneho vzťahu, existujúceho ku dňu vyhlásenia rozsudku, obsahom žaloby nemôže byť určenie práva za dobu minulé a ani do budúcnosti“. Dotknutými rozhodnutiami sa umocnilo, že je prípustná len taká určovacia žaloba, ktorou sa vytvára právny základ pre právny vzťah strán sporu. Je pravdou, že dotknuté rozhodnutia sa vyjadrili k prípustnosti určovacej žaloby, avšak závery v nich vyslovené nie sú v prejednávacom konaní sporné s tým, že sa ani len nedotýkajú problematiky ručiteľského vyhlásenia v zmysle § 303 a nasl. Obchodného zákonníka, ktoré vyhlásenie je na prejednávany prípad kľúčové.

108. V prejednávacom spore je predmetom skúmania určenie pohľadávky prihlásenej do konkurzného konania z titulu úverovej zmluvy, zabezpečenej záložným právom, kedy takáto pohľadávka bola postúpená z pôvodného žalobcu (SLSP, a.s.) na postupníka - žalobcu. Postúpeniu tzv. „inej pohľadávky v konkurznom konaní“ predchádzalo oznámenie pôvodného žalobcu o odmietnutí vyhlásenia o ručení. Za kľúčovú otázku zakladajúcu žalované právo je v zmysle uvedených skutočností v súdnej veci možné vo všeobecnosti stanoviť tú, „či v zmysle ust. § 303 Obchodného zákonníka je pre vznik ručenia potrebný súhlas veriteľa s ručením, hoci toto ustanovenie takýto súhlas nevyžaduje“. Od tejto právne významnej otázky sa následne odvíja aktívna vecná legitímácia žalobcu, ako aj právny dôvod, výška a poradie prihlásenej pohľadávky v konkurznom konaní.

109. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu prax dovolací súd konštatuje, že vyššie uvedená právna otázka nebola doposiaľ predmetom dovolacieho prieskumu, čím najvyšší súd dospel k záveru, že je daná prípustnosť dovolania podaného dovolateľom podľa § 421 ods. 1 písm. b) C.s.p.

110. Podľa § 303 Obchodného zákonníka, kto veriteľovi písomne vyhlási, že ho uspokojí, ak dlžník voči nemu nesplnil určitý záväzok, stáva sa dlžníkovým ručiteľom.

111. Podľa § 546 Občianskeho zákonníka, dohodou účastníkov možno zabezpečiť pohľadávku ručením. Ručenie vzniká písomným vyhlásením, ktorým ručiteľ berie na seba voči veriteľovi povinnosť, že pohľadávku uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník.

112. Právny inštitút ručenia obsiahnutý v Obchodnom zákonníku predstavuje komplexnú úpravu v konkordancii s úpravou ručenia v zmysle Občianskeho zákonníka. Záväzok ručiteľa voči veriteľovi vznikajúci z titulu ručenia je vo vzťahu k hlavnému obligačnému vzťahu existujúcemu medzi veriteľom a dlžníkom vzťahom akcesorickým. Akcesorita ručenia znamená, že medzi ručiteľom a dlžníkom z hlavného záväzkového vzťahu nejde o spoludlžnícky vzťah.

113. Ako je možné vzhľadnúť zo zákonnej formulácie vzniku ručenia v zmysle Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka, pre účely obchodnoprávných vzťahov normatívne vyjadrenie navodzuje dojem, že ručiteľské vyhlásenie je možné založiť za každých okolností, a to v zmysle jednostranného prejavu ručiteľa v podobe ručiteľského vyhlásenia, resp. vyhlásenia o ručení. Uvedené vyplýva aj z dôvodovej správy k ustanoveniu § 303 Obchodného zákonníka, podľa ktorej zákonodarca uvádza, že „vznik ručenia spočíva na jednostrannom písomnom vyhlásení ručiteľa, takže sa nevyžaduje súhlas ani veriteľa, ani dlžníka. Tento spôsob vzniku ručenia zodpovedá obchodnej praxi. Zájmy dlžníka na vylúčení možnosti plnenia ručiteľa bez súhlasu dlžníka tým nie sú dotknuté, pretože ručiteľ môže podľa § 332 ods. 1 plniť záväzok dlžníka iba vtedy, keď dlžník porušil zabezpečený záväzok“.

114. Je zrejmé, že úmyslom zákonodarcu bolo zjednodušiť právny inštitút ručenia, resp. jeho vznik v rámci obchodných vzťahov a obchodnej praxi a nevyžadovať na jeho vznik explicitný súhlas veriteľa, ktorý je deklarovaný v zmluvnej forme tak, ako je tomu v zmysle Občianskeho zákonníka. Zároveň je však nutné zdôrazniť, že akceptovaním vzniku ručenia v zmysle výslovnej zákonnej úpravy stanovenej ustanovením § 303 Obchodného zákonníka, by mohol nastať taký skutkový stav, kedy by bola narušená základná zásada súkromného práva, podľa ktorej, zmluvné strany sú si rovné a žiadna z nich nemôže vnucovať svoju vôľu druhej strane.

115. Dovolací súd konštatuje, že napriek tomu, že Obchodný zákonník dohodu účastníkov pri právnom inštitúte ručenia výslovne nespomína, z dôvodu právnej istoty je potrebné pri vzniku ručenia vychádzať z prezumovanej akceptácie veriteľa s ručením, čím nemožno zakladať tento právny inštitút výlučne na základe jednostranného právneho úkonu ručiteľa. Uvedený právny záver reflektuje taký právny názor, v zmysle ktorého: „Veriteľ je oprávnený, nie povinný uplatniť voči ručiteľovi svoj nárok z hlavného záväzkového vzťahu a jeho nástup voči ručiteľovi závisí iba na jeho rozhodnutí. Preto je účinnosť ručenia podmienená prinajmenšom tichým súhlasom veriteľa (jeho faktickou akceptáciou), (VOZÁR, Jozef. § 303 [Ručiteľ a vznik ručenia]. In: PATAKYOVÁ, Mária a kol. Obchodný zákonník. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2022, s. 1272, marg. č. 1.)”.

116. Dovolací súd uzatvára, že aj v prípade zjednodušenia právnej úpravy vzniku ručenia v obchodných vzťahoch, je potrebné tento inštitút zakladať s prezumovanou akceptáciou veriteľa, čím sa posilňuje úplnosť právnej úpravy ručenia v Obchodnom zákonníku skrz ustanovenia § 1 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktoré rieši vzťah Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka.

117. Preto, ak v prejednávacom prípade konajúce sudy dospeli k záveru, že hoci ručenie vzniká jednostranným písomným vyhlásením ručiteľa, uvedené neznamená s prihliadnutím na obsah a účel inštitútu ručenia, ktorý má posilniť pozíciu veriteľa, aby bola veriteľovi vnútená pozícia ručiteľa. Vďaka čomu veriteľovi nemožno uprieť aby rozhodol, či ručiteľské vyhlásenie s poskytnutím plnenia bude hodnotiť ako účinné, alebo nie, tak vec správne právne posúdili.

118. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného vyvodená podľa § 420 písm. d), písm. f) C.s.p. nie je procesne daná, pričom dovolanie podané podľa § 421 ods. 1 písm. b) C.s.p. nie je dôvodné, preto jeho dovolanie podľa § 448 C.s.p., zamietol.

119. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

120. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok